

Jak pomagać dziecku rozwijać mowę

Rozwój mowy dziecka jest uzależniony od jego ogólnego rozwoju intelektualnego i fizycznego. Dlatego tak ważne jest obserwowanie, czy dziecko słyszy, czy w odpowiednim wieku nabyło umiejętności siedzenia, chodzenia, chwytania przedmiotów.

Rodzicu, co możesz zrobić dla swojego dziecka?

Od narodzin dziecka **mów do niego wyraźnie, bezbłędnie i często**. Pod żadnym pozorem nie mów do niego w sposób pieszczący się.

Nie ignoruj swojego dziecka, a nakłaniaj je do wydawania dźwięków, częstego mówienia, powtarzania sylab, pierwszych słów (poprawnie wypowiedzianych przez siebie).

Wskazuj dziecku przedmioty i jednocześnie je nazywaj, żeby szybciej nauczyło się nowych słów.

Czytaj wiersze i śpiewaj kołysanki szeptem – raz do jednego ucha, raz do drugiego.

Czytaj dziecku bajki już od pierwszych dni jego życia.

Co możesz zrobić dla swojego dwulatka?

Często stosuj wyrazy dźwiękonaśladowcze, np. hau, hau, tik-tak, prrr, kle, kle, muuu, miau.

Wskazuj na przedmioty i głośno i wyraźnie wypowiadaj ich nazwy.

Zachęcaj dziecko do powtarzania samogłosek, później całych grup samogłoskowych, np. AOE, UAE itd.

Mów do dziecka wolno i wyraźnie, stosując bogatą mimikę twarzy i znaczące gesty, np. mówiąc „daj”, wyciągnij rękę do pociechy, aby zrozumiała sens słowa.

Czytaj dziecku bajki z ilustracjami. Nazywaj głośno obrazki zawarte w książeczkach i baw się z dzieckiem, korzystając z nich, np. „To jest miś” (wskaż na misia), następnie: „Nie ma misia” (zakryj misia).

Co możesz zrobić dla swojego trzylatka?

Baw się z dzieckiem, wydając mu polecenia szeptem na ucho, np. „Schowaj lalkę pod krzesło”, „Włóż zabawki do skrzyni”, „Zbuduj wieżę z klocków” itd.

Rozwiązuj z dzieckiem zagadki nierymowane i rymowanki, np. „Ma cztery koła i trąbi na ulicy”.

Pokazuj rzecz, z którą dziecko ma często do czynienia, po czym zabieraj ją sprzed oczu dziecka, pytając: „Czego nie ma?”. Dziecko ćwiczy w ten sposób poprawną formę dopełniacza (kogo? czego?). Powinno odpowiadać całymi zdaniami, np. „Nie ma lalki”,
nie: „Lalki”.

Czytając książeczki, wskazuj na kolory, cechy osób, sytuacje oraz głośno je nazywaj.

Wymyślaj z dzieckiem imiona bohaterom książeczek.

Co możesz zrobić dla swojego czterolatka?

Zadawaj dziecku pytania o sytuacje, obrazki, postaci, kolory, wydarzenia z bajki, np. „Dlaczego Kubuś Puchatek ma duży brzuch?”.

Wyczerpująco odpowiadaj na pytania dziecka.

Baw się z dzieckiem, wyznaczając różne role, np. kupującego – sprzedającego, mamy – dziecka itd.

Wykonuj z dzieckiem ćwiczenia, z wykorzystaniem przyimków, np. „Lalka jest na krześle”, przy czym lalkę faktycznie

przemieszczaj. Następnie odwróć role, umieść gdzieś zabawkę i zadawaj dziecku pytania o miejsce, w którym się ona aktualnie znajduje, np.: „Gdzie jest lalka?”. Dziecko powinno odpowiedzieć, np.: „Lalka jest pod poduszką”.

Przyimki wprowadzaj w zależności od częstotliwości ich występowania w codziennym życiu, np.: „na ławce”, „do domu”, „z lalką”, „w koszu”, „dla mamy”, „u cioci”, „pod stołem” itd.

Co możesz zrobić dla swojego pięciolatka i sześciolatka?

Stawiaj dziecku wyzwania, np. poproś, aby z rozsypanki obrazkowej ułożyło historyjkę (od lewej strony do prawej), zachowując jednocześnie ciąg przyczynowo – skutkowy.

Czytaj z dzieckiem wierszyki, rymowanki, a także zachęcaj pięciolatka do samodzielnego układania rymowanek.

Organizuj dziecku zabawy tematyczne z odgrywaniem ról, np. spotkanie z kolegą, nauczycielką, sąsiadką, ekspedientką itd.

Nakłaniaj dziecko do samodzielnego czytania bajek czy historyjek o sobie (wcześniej ułożonych przez rodzica). Nie zmuszaj dziecka do czytania, a zainteresuj je nim.

Gdy dziecko potrafi już czytać, ćwicz z nim rozróżnianie liter pisanych i drukowanych, wielkich i małych.

Aby uniknąć błędów

Wspomagaj rozwój swojego dziecka:

- bawiąc się z nim,
- odpowiadając na jego pytania,
- stymulując jego rozwój odpowiednio do wieku.

Zachowaj umiar w swych wymaganiach w stosunku do dziecka, ponieważ dzieci przestymulowane, od których zbyt wiele się oczekuje, również mogą mieć problemy z mową.

Mów do dziecka:

- wolno
- wyraźnie
- poprawnie językowo.

Ponadto: **Nie pieść się z dzieckiem!**

Gdy dziecku zaczną rosnąć pierwsze zęby, wprowadzaj już do jego diety pokarmy stałe.

Gdy dziecko jest leworęczne, nie zmuszaj go do używania prawej ręki.

Działaj, gdy zauważysz, że twoje dziecko nie rozwija się prawidłowo:

- nie reaguje na polecenia (może mieć niedosłuch),
- nie raczkuje,
- nie chodzi mimo ukończenia 1. roku życia,
- nie gaworzy,
- nie mówi.

Jeśli wiesz, że **twoje dziecko ma wadliwą budowę narządów artykulacyjnych niezwłocznie udaj się do lekarza specjalisty (laryngolog, foniatra, ortodonta).**

Słuchaj dziecka, gdy zacznie mówić. Nie bądź obojętny wobec niego, a raczej okazuj mu ciekawość, aby miało ochotę na aktywne wypowiadanie się.

Nie poprawiaj dziecka wielokrotnie. Wystarczy raz powtórzyć, aby usłyszało różnicę, a następnie kontynuować rozmowę. Nie wymuszaj na dziecku poprawnej wymowy, ponieważ może to przynieść odwrotne skutki.

Nie naśmiewaj się z dziecka, gdy źle wymawia słowa. Zwłaszcza przy innych ludziach okaż takt i wyrozumiałość wobec jego starań.

Czytaj mu bajki i zachęcaj do ich streszczania. Prowadź rozmowy na temat przeczytanych książeczek. Załóż mu zeszyt lektur, aby mogło w nim rysować i opisywać poznane utwory literackie.